Lietas Nr. A420442712
Lietas arhīva Nr. A42-00162-14/13

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2014.gada 31.janvārī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:

tiesnesis O.Priedītis,

piedaloties pieteicējas /pers. B/ pārstāvim /pers. C/ un Rīgas pilsētas pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes – Rīgas domes – pārstāvim /pers. D/,

2014.gada 14.janvārī atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. B/ pieteikuma par Rīgas domes 2012.gada 16.maija lēmumu Nr.1-43/RD-12-284-ap atzīšanu par prettiesisku.

Aprakstošā daļa

[1] 2012.gada 25.maijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas /pers. B/ pieteikums (*lietas 3.-5.lapa*). Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2012.gada 29.maija lēmumu pieteikums pieņemts un ierosināta administratīvā lieta Nr.A420442712 par Rīgas domes 2012.gada 16.maija lēmuma Nr.1-43/RD-12-284-ap (turpmāk – Lēmums) atcelšanu daļā (*lietas 2.lapa*).

[2] No lietas materiāliem izriet, ka pieteicējai ir nostiprinātas īpašuma tiesības uz 3/5 domājamām daļām no zemes vienības, Rīgā, Satiksmes joslā uz Slokas ielu, kadastra apzīmējums/numurs/ (turpmāk – Objekts Nr.1); uz 3/5 domājamām daļām no zemes vienības Rīgā, /adrese/, kadastra apzīmējums/numurs/ (turpmāk – Objekts Nr.2); uz 3/5 domājamām daļām no zemes vienības Rīgā, /adrese/, kadastra apzīmējums/numurs/(turpmāk – Objekts Nr.3); un uz 600/1000 domājamām daļām no zemes vienības /adrese/, kadastra apzīmējums/numurs/ (turpmāk – Objekts Nr.4).

Ar Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes (turpmāk arī – Pārvalde) 2012.gada 13.februāra maksāšanas paziņojumu par nekustamā īpašuma nodokli (turpmāk arī – NĪN) 2012.gadam Nr.PIPN-12-203577-mp/12-200771-AL/05-07 (turpmāk – Maksāšanas paziņojums 2012.gadam) pieteicējai paziņots NĪN aprēķins 2012.gadam par Objektu Nr.1, Objektu Nr.2, Objektu Nr.3 un Objektu Nr.4, piemērojot 1,5 procentu likmi no nekustamā īpašuma kadastrālās vērtības (lietas 38.lapa).

Nepiekrītot Maksāšanas paziņojumam 2012.gadam pieteicēja to apstrīdēja Pārvaldē (lietas 36.-37.lapa). Ar Pārvaldes 2012.gada 23.marta lēmumu Nr.PIP-12-3765-ls/05-07/12-200771-AL (turpmāk – Sākotnējais lēmums) Maksāšanas paziņojums atstāts negrozīts (lietas 31.-33.lapa).

Ar Rīgas domes priekšsēdētāja Lēmumu Sākotnējais lēmums atstāts negrozīts (lietas 7.-19.lapa vai 22.-28.lapa), pamatojoties uz šādiem apsvērumiem:

[2.1] Ar Pārvaldes 2011.gada 15.februāra maksāšanas paziņojumu par nekustamā īpašuma nodokli 2011.gadam Nr.PIPN-11-251610-mp/11-247226-AL/05-07 (turpmāk – Maksāšanas paziņojums 2011.gadam) pieteicējai paziņots NĪN aprēķins 2011.gadam par Objektu Nr.1 Ls 11,76 apmērā; par Objektu Nr.2 Ls 3 587,86 apmērā; par Objektu Nr.3 Ls 950,93 apmērā; un par Objekts Nr.4 Ls 27 68,24 apmērā.

Ar Maksāšanas paziņojumu pieteicējai paziņots NĪN aprēķins 2012.gadam Objektam Nr.1 Ls 11,76 apmērā, Objektam Nr.2 Ls 4 484,75 apmērā, Objektam Nr.3 Ls 1 134,8 apmērā un Objektam Nr.4 Ls 3 152,78 apmērā.

Ņemot vērā norādīto, ir ievērots Rīgas domes 2012.gada 17.janvāra saistošo noteikumu Nr.161 „Par nekustamā īpašuma nodokli Rīgā 2012.gadā" (turpmāk – Saistošie noteikumi) 3.punkta nosacījums un pieteicējai aprēķinātais nekustamā īpašuma nodokļa

apmērs 2012.gadam nepārsniedz aprēķināto NĪN apmēru 2011.gads vairāk nekā par 25 procentiem.

[2.2] Kārtību, kādā piemēro NĪN pieauguma ierobežojumu Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā 2012.gadā, nosaka Saistošie noteikumi un no tiem nepārprotami secināms, ka NĪN apmērs ir jāsalīdzina ar aprēķināto 2011.gadam, nevis ar kādu citu iepriekšējo gadu.

[2.3] Izskatot pieteicējas apstrīdēšanas iesniegumus par NĪN 2008., 2009., 2010. un 2011.gadam apstrīdēšanu Objektam Nr.1, Objektam Nr.2, Objektam Nr.3 un Objektam Nr.4 , Rīgas domes priekšsēdētājs 2009.gada 29.maijā pieņēma lēmumu Nr.1-43/RD-09-565-ap „Par Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes 2009.gada 9.aprīļa lēmuma Nr.PIP-09-2544-ls/05-07/09-152268-AL", 2009.gada 31.augustā – lēmumu Nr.1-43/RD-09-853-ap „Par Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes 2009.gada 29.jūnija lēmumu Nr.PIP-09-4090-ls/05-07/09-152268-AL", 2010.gada 12.jūlijā – lēmumu Nr.1-43/RD-10-803-ap „Par Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes 2010.gada 13.maija lēmumu Nr.PIP-10-2357-ls/05-07/10-43066-AL un 2011.gada 27.maijā – lēmumu Nr.1-43/RD-11-552-ap.

Ar Administratīvās apgabaltiesas 2009.gada 20.augusta lēmumu lietā Nr.A42820209, kas stājies spēkā 2009.gada 20.augustā, apturēta Rīgas domes priekšsēdētāja 2009.gada 29.maija lēmuma Nr.1-43/RD-09-565-ap „Par Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes 2009.gada 9.aprīļa lēmuma Nr.PIP-09-2544-ls/05-07/09-152268-AL" darbība daļā, ar kuru pieteicējai par 2009.gadu noteikts nekustamā īpašuma nodoklis Objektā Nr.4. Savukārt ar Administratīvās rajona tiesas 2011.gada 15.marta lēmumu lietā Nr.A42820209 noraidīts pieteicējas pieteikumu par Rīgas domes 2009.gada 29.maija lēmuma Nr.1-43/RD-09-565-ap atcelšanu. Pēc pieteicējas apelācijas sūdzības ar Administratīvās apgabaltiesas 2011.gada 6.aprīļa lēmumu ir ierosināta apelācijas tiesvedība.

Ņemot vērā, ka nav spēkā stājušos tiesas spriedumu par augstāk minētajiem Rīgas domes priekšsēdētāja lēmumiem par NĪN aprēķinu par 2008., 2009., 2010. un 2011.gadu, pieteicējas norādītais prettiesiski aprēķinātais nodoklis par 2008., 2009., 2010. un 2011.gadu Objektam Nr.1, Objektam Nr.2., Objektam Nr.3. un Objektam Nr.4 nav pamatots.

[2.4] Nav pamatots pieteicējas viedoklis, ka Rīgas pilsētas pašvaldībai atbilstoši labas pārvaldības principam, ņemot vērā minēto Administratīvās apgabaltiesas spriedumu, savas rīcības ietvaros ir bijis iespējams izpildīt Administratīvās apgabaltiesas spriedumu un tādējādi nenovilcināt pārmaksātā nodokļa atmaksu, tā kā tas pamatots ar Administratīvās apgabaltiesas 2011.gada 14.februāra spriedumu lietā Nr.A42819109, kas ierosināta pēc /pers. I/ pieteikuma par Rīgas domes priekšsēdētāja 2009.gada 4.jūnija lēmuma Nr.1-43/RD-09-597-ap atcelšanu. Ar Administratīvas apgabaltiesas 2012.gada 15.marta lēmumu lietā Nr.A42819109 pieņemta kasācijas sūdzība. Līdz ar to Rīgas pilsētas pašvaldībai nav tiesiska pamata izpildīt minēto tiesas spriedumu.

[3] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicējas iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā lūdzot to atcelt, pamatojoties uz šādiem apsvērumiem:

[3.1] Lēmumā NĪN apmērs par minētajām zemes vienībām salīdzināts tikai ar iestādes aprēķināto NĪN apmēru 2011.gadā, neņemot vērā likumā noteikto 2008.-2011.gada pārejas periodu, atbilstoši kuram secīgs salīdzinājums izdarāms, sākot ar NĪN 2008.gadā apmēra salīdzināšanu ar NĪN apmēru 2007.gadā, un katrā nākamajā gadā ar attiecīgajam iepriekšējam taksācijas gadam aprēķināto nodokļa apmēru.

[3.2] Administratīvā tiesā ir tiesvedība, kurā pieteicēja un pārējie minēto zemes vienību kopīpašnieki – /pers. J/, /pers. K/ un /pers. L/ – ir pārsūdzējuši Rīgas domes lēmumus attiecībā uz nomas maksas aprēķinu par 2008., 2009., 2010. un 2011.gadu.

Ar Administratīvās apgabaltiesas spriedumiem lietās Nr.A42819109 un Nr.A42936809 nolemts atzīt par prettiesiskiemRīgas domes lēmumus daļā, ar kuriem minēto zemes vienību kopīpašniekiem (/pers. J/, /pers. K/ un /pers. L/) nekustamā īpašuma nodoklis 2008. un 2009.gadā zemes platībai 50 476 km.m aprēķināts, nepiemērojot likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" pārejas noteikumu 22.punktā noteikto 25 procentu nekustamā īpašuma nodokļa pieauguma ierobežojumu.

[3.3] No labas pārvaldības viedokļa raugoties, būtu saprātīgi sagaidīt no Rīgas domes ne tikai formālu pieeju pieteicējas iesniegumam – nodokļa apmēru 2012.gadā salīdzinot tikai ar tā apmēru 2011.gadā, bet, ņemot vērā minētos administratīvās apgabaltiesas tiesas spriedumus, tos nepārsūdzēt, tādējādi nenovilcināt strīda atrisinājumu.

[4] Dienests tiesā iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā norāda, ka pieteicējas prasījumu neatzīst un uzskata noraidāmu, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem apsvērumiem (*lietas 21.lapa*).

[5] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis pieteikumu uzturēja lūdzot atzīt Lēmumu par prettiesisku, jo tas ir pieņemts uz prettiesisku lēmumu pamata, kuros nebija piemērots nodokļa pieauguma ierobežojums.

Tiesas sēdē Rīgas domes pārstāvis lūdza izbeigt tiesvedība, norādot, ka tiesiskais strīds ir beidzies, atbildētājai atceļot pārsūdzēto administratīvo aktu. Papildus Rīgas pārstāvis norādīja, ka lēmumi ir atzīstami par prettiesiskiem, savukārt attiecībā uz Objektu Nr.1 norādīja, ka nav pamata piemērot NĪN pieauguma ierobežojumu.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot lietā esošos materiālus un uzklausot tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus, atzīst, ka daļā pieteikums ir pamatots, bet daļā nepamatots un noraidāms.

[7] Izskatāmajā lietā ir strīds par to, vai Dome pamatoti atteicās piemērot NĪN pieauguma ierobežojumu Objektiem Nr.1, Nr,2., Nr.3. un Nr.4. Izvērtējot lietas materiālus un pušu paskaidrojumus, tiesa par Objektiem Nr. 2., Nr.3 un Nr.4 norāda sekojošo.

[7.1] Ar Pārvaldes 2012.gada 1.novembra lēmuma Nr.PIP-12-12385-ls/05-07/12-2100771-AL 7.punktu atcelts Maksāšanas paziņojums 2012.gadam Objektam Nr.4, samazinot aprēķināto nodokli Ls 816,62 apmērā. Vienlaikus nolemts atmaksāt pieteicējai pārmaksāto nekustamā īpašuma nodokli Ls 4 365,20 apmērā un nokavējuma naudu Ls 34,24 apmērā (*lietas 49.-50.lapa*);

Ar Pārvaldes 2013.gada 10.janvāra lēmumu Nr.PIP-13-59-ls/05-07/12-20771-AL 4.punktu atcelts Maksāšanas paziņojums 2012.gadam Objektam Nr.2, samazinot aprēķināto nodokli par Ls 1 829,87, un Objektam Nr.3, samazinot aprēķināto nodokli par Ls 411,86. Vienlaikus nolemts atmaksāt pieteicējai pārmaksāto nekustamā īpašuma nodokli Ls 14 345,80 apmērā un nokavējuma naudu Ls 161,40 apmērā (*lietas 53.-54.lapa*).

[7.2] Tiesas sēdes laikā pieteicējas pārstāvis apstiprināja, ka šos Domes lēmumus ir saņēmis un tajos noteiktais atbilst pieteicējas interesēm. No norādīto apstākļu kopuma būtu iespējams izdarīt secinājumu, ka lietā pastāv apstākļi, kas būtu par pamatu tiesvedības izbeigšanai daļā par Lēmuma atcelšanu attiecībā uz Objektiem Nr.2., Nr.3 un Nr.4, jo saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 282.panta 7.punktu tiesvedība lietā ir izbeidzama, ja tiesiskais strīds, kas bija par pamatu pieteikuma iesniegšanai tiesā, izbeidzies, iestādei atceļot pārsūdzēto administratīvo aktu. Sprieduma 7.1.punktā norādītie lēmumi norāda, ka tiesiskais strīds par Objektiem Nr. 2., Nr.3 un Nr.4 noteikto NĪN ir izbeidzies, atbildētājam atceļot Lēmumu.

Vienlaikus nav pamata atstāt bez ievērības pieteicējas pārstāvja tiesas sēdē norādīto, ka pašreizējā situācijā pieteicēju interesē, lai Lēmums tiktu atzīts par prettiesisku, jo viņa vēlās pretendēt uz zaudējumu, kas radušies ilgstošas tiesvedības laikā, atlīdzinājumu. Pārbaudot 2012.gada 1.novembra lēmumu Nr.PIP-12-12385-ls/05-07/12-2100771-AL un 2013.gada 10.janvāra lēmumu Nr.PIP-13-59-ls/05-07/12-20771-AL, tiesa konstatē, ka ne šo lēmumu motīvu daļā, ne nolemjošajā daļā Dome nav devusi vērtējumu Lēmuma tiesiskumam vai atzinusi Lēmuma prettiesiskumu pilnībā vai daļā. Līdz ar to, ievērojot procesuālās ekonomijas principu, tiesas ieskatā, nebūtu saprātīgi pieprasīt, lai pieteicēja atkārtoti vērstos Domē un tiesā ar prasījumu par Lēmuma atzīšanu par prettiesisku.

[7.3] Vērtējot Lēmuma tiesiskumu daļā par Objektiem Nr. 2., Nr.3 un Nr.4 noteikto NĪN, tiesa secina, ka NĪN pieauguma ierobežojumu Dome nav piemērojusi dēļ tā, ka zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu/numurs/ (Objekts Nr.4) pirms zemesgabalu (Objekts N.1, Nr.2 un Nr.3) atdalīšanas bija noteikti 6 dažādi lietošanas mērķi, katram no atdalītajiem zemesgabaliem ir noteikti savi lietošanas mērķi, kuri nevienā gadījumā skaitliski nesakrīt ar zemesgabala 53985 m^2 platībā iepriekšējiem lietošanas mērķiem.

Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" pārejas noteikumu 22.punkta pirmais teikums noteica, ka pēc nekustamā īpašuma kadastrālās vērtības aktualizācijas nekustamā īpašuma nodokļa apmērs, ja nemainās nekustamā īpašuma lietošanas mērķis, atsevišķi par katru zemes vienību un katru ēku 2008., 2009., 2010. un 2011.gadā nedrīkst pārsniegt iepriekšējam taksācijas gadam aprēķināto nodokļa apmēru (neņemot vērā atvieglojumus) vairāk kā par 25 %. Saistošo noteikumu 3.punktā noteikts identisks regulējums arī attiecībā uz 2012.gadu.

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments (turpmāk – Augstākā tiesa) līdzīgā lietā norādījusi, ka, lasot normu atbilstoši tās mērķim – samazināt nodokļu slogu (NĪN krasu pieaugumu) kadastrālo vērtību strauja pieauguma apstākļos – ir secināms, ka ar normu jābūt aptvertiem visiem nodokļu maksātājiem, kuri turpina lietot nekustamo īpašumu atbilstoši jau iepriekš uzsāktajam lietošanas mērķim. Respektīvi, likums paredz nevis vispārēju absolūtu NĪN pieauguma ierobežojumu neatkarīgi no tā, vai ir mainījies lietošanas mērķis, bet tikai tiem ar NĪN apliekamajiem īpašumiem, kuru lietošanas mērķis ir palicis nemainīgs.

Katrā faktiskajā situācijā līdz ar to ir vērtējams, vai nekustamais īpašums ir saglabājis iepriekšējo lietošanas mērķi. Augstākās tiesas ieskatā, vispārīgi tas ir iztulkojams tādējādi, ka ir jāvērtē, vai tā pati zeme (kas noteiktos gadījumos ietver arī attiecīgu apbūvi) ir sasaistīta ar to pašu lietošanas mērķi (*sk. Augstākās tiesas 2011.gada 21.decembra sprieduma lietā Nr.SKA-1009/2011 10.punktu*).

Administratīvās lietas Nr.A42820209 ietvaros Administratīvā apgabaltiesa 2012.gada 11.decembra spriedumā ir atzinusi, ka zemesgabalu (Objekts Nr.2 un Nr.3) lietošanas būtība un mērķis nav mainīti. Spriedums šajā daļā ir stājis spēkā. Administratīvā procesa likuma 153.panta trešajā daļā noteikts, ka fakts, kurš nodibināts ar spēkā stājušos spriedumu tā motīvu daļā, nav no jauna jāpierāda, izskatot administratīvo lietu, kurā piedalās tie paši procesa dalībnieki. Ievērojot norādīto, to, ka izskatāmās lietas dalībnieki ir tie paši, kas lietā Nr.A42820209, izskatāmās lietas ietvaros nav nepieciešams vēlreiz vērtēt šos apstākļus un atzīstams, ka Dome nepamatoti atteicās piemērot NĪN pieauguma ierobežojumu Objektam Nr.2 un Nr.3 par 2012.gadu. Identisks secinājums ir izdarāms arī par Objektu Nr.4, jo lietā Nr.A42936809 ar spēkā stājušos Administratīvās apgabaltiesas 2012.gada 16.maija spriedumu atzīts, ka zemesgabala lietošanas mērķi nav mainījies.

Ievērojot norādīto tiesa atzīst, ka Lēmums daļā, ar kuru Objektam Nr.2, Nr.3 un Nr.4 par 2012.gadu aprēķināts NĪN, nepiemērojot Saistošo noteikumu 3.punktā noteikto 25% NĪN pieauguma ierobežojumu, ir prettiesisks.

[8] Attiecībā par Objektam Nr.1 aprēķināto NĪN tiesa norāda sekojošo.

[8.1] Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" pārejas noteikumu 22.punkts paredz ierobežot nodokļa pieaugumu par katru zemes vienību un katru ēku 2008., 2009., 2010. un 2011.gadā gadījumos, ja tas pārsniedz iepriekšējam taksācijas gadam aprēķināto

nodokļa apmēru vairāk kā par 25 %. Savukārt Saistošo noteikumu 3.punktā noteikts, ka šāds 25 % pieauguma ierobežojums ir attiecināms arī uz

Līdz ar to tiesību normas piemērošanas priekšnoteikums ir fakta konstatācija, ka NĪN ir palielinājies vairāk nekā par 25 %.

[8.2] Ar Lēmumu pieteicējai aprēķināts NĪN par Objektam Nr.1 par 2012.gadu Ls 11,76 apmērā. Savukārt ar 2011.gada 15.februāra maksāšanas paziņojumu par nekustamā īpašuma nodokli 2011.gadam Nr.PIPN-11-251610-mp/11-247226-AL/05-07 pieteicējai paziņots, ka NĪN Objektam Nr.1 par 2011.gadu ir Ls 11,76.

Kā secināms no norādītā NĪN Objektam Nr.1, tad NĪN 2012.gadā ir vienāds ar nodokli 2011.gadā. Tātad nav nekāda veida nodokļa pieauguma, uz ko varētu attiecināt 25 % pieauguma ierobežojumu. Līdz ar to likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" pārejas noteikumu 22.punkts nav piemērojams, kā arī nav nepieciešams analizēt citus argumentus par to, vai tiesību norma būtu piemērojama gadījumā, ja būtu konstatējams nodokļa pieaugums.

Ievērojot norādīto pieteikums daļā par Lēmumu atzīšanu par prettiesisku attiecībā uz Objektam Nr.1 noteikto NĪN ir nepamatots un noraidāms.

[9] Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmajā daļā noteikts – ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts vai tiesvedība lietā izbeigta, pamatojoties uz šā likuma 282.panta 7.punktu, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu (tostarp arī par pagaidu aizsardzības lūgumu samaksāto valsts nodevu).

Ievērojot norādīto un to, ka pieteicēja 2012.gada 22.maijā samaksājusi valsts nodevu (*lietas 6.lapa*) no atbildētāja par labu pieteicējai piespriežama viņas samaksātā valsts nodeva.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246. – 251.pantu, 289. – 291.pantu,

nosprieda:

Apmierināt /pers. B/pieteikumu daļā.

Atzīt Rīgas domes 2012.gada 16.maija lēmumu Nr.1-43/RD-12-284-ap par prettiesisku daļā, ar kuru 3/5 domājamām daļām no zemes vienības Rīgā, /adrese/, kadastra apzīmējums/numurs/; 3/5 domājamām daļām no zemes vienības Rīgā, /adrese/, kadastra apzīmējums/numurs/ un 600/1000 domājamām daļām no zemes vienības /adrese/, kadastra apzīmējums/numurs/ nekustamā īpašuma nodoklis par 2012.gadu aprēķināts, nepiemērojot Rīgas domes 2012.gada 17.janvāra saistošo noteikumu Nr.161 „Par nekustamā īpašuma nodokli Rīgā 2012.gadā" 3.punktā noteikto 25% nekustamā īpašuma nodokļa pieauguma ierobežojumu.

Pārējā daļā pieteikumu noraidīt.

Piespriest no Rīgas pilsētas pašvaldības par labu /pers. B/ (/personas kods/) viņas samaksāto valsts nodevu 28,46 *euro* apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis (*paraksts*) O.Priedītis

NORAKSTS PAREIZS

Administratīvās rajona tiesas tiesnesis O.Priedītis

Rīgā 2014.gada 31.janvārī